

IV.

Билото на планината

Пихме по нѣколко пѣти отъ студената и бистра вода и продължихме пѣтя си. Изкачихме се на билото на планината. Далечъ на западъ, въ Сърбия се синѣха планини, надъ които се носѣха тъмни облаци.

— Виждате ли, — рече дѣдо Ангелъ и посочи натагъкъ, — казахъ ви още тази сутринъ, че ще вали. До довечера нѣма да минемъ безъ дѣждъ. Познавамъ си азъ Балкана. . . .

Билото на западния Балканъ е истинско развълнувано море. Пространна, вълниста ширина се простира, додето ти гледатъ очи. Тукъ-тамъ се вдълбочаватъ долчинки, издига се по нѣкой голъ и усамотенъ връхъ. Гори по билото нѣма. Въ долчинкитѣ се зеленѣятъ: люлякъ, търнаци, калинки, капини и други храсталаци. Но цѣлото било е покрито съ буйна трева. Тукъ лѣте пасатъ хиляди и хиляди говеда, коне, овце на селата, които се гушатъ въ политѣ на планината. Вечеръ пастиритѣ прибиратъ стадата въ по-низкитѣ мѣста. Пастиритѣ нощуватъ въ най-прости колиби, покрити съ храсталаци, плочи, папратъ и шума. А стадата заpirатъ въ огради, заградени съ камъни и дървета. При всѣко стадо има едри, зли кучета. Нѣколко такива кучета се спуснаха съ страшень лай насреща ни. Говедаритѣ се затичаха и ги прогониха.

Стигнахме до „Конярски кладенци“. Тукъ, на билото на планината, подъ единъ голъ връхъ намѣрихме изворъ съ студена като ледъ вода. Тя извираше на нѣколко мѣста и се събираше по-надолу въ ручейче.

Пихме отъ водата, ала тя бѣ толкозь студена, че повече отъ глѣтка не можеше да се пие. Следъ всѣка глѣтка почивахме. Минаваше пладне.

Задуха вѣтръ. Изкочиха изъ невидѣлица черни, гѣсти облаци, запѣплиха насреща ни. Слнцето се скри.